

Antonius Abt. De ster van de woestijn

TOM ZWAENEPOEL

ZONDAG 22 februari zag de redactie deze belangrijke heilige over het hoofd, waarvoor hun oprecht gemeente excuses. Antonius wordt geboren omstreeks 251 in Midden-Egypte en stamt uit een rijke christelijke familie. Als hij op twintigjarige leeftijd wees wordt, neemt hij het beheer van het familiebezit over. Op zekere dag hoort hij het evangelie van de rijke jongeling: „Als je volmaakt wilt zijn, ga dan naar huis, verkoop alles wat je bezit en geef de opbrengst aan de armen; dan zul je een schat in de hemel bezitten. Kom daarna terug en volg Mij.” (Matteüs 19, 21).

Hij schenkt al zijn bezittingen weg en begint ascetisch te leven. Hij trekt zich terug in een hut nabij zijn dorp en later op een oude Egyptische begraafplaats, waar hij twintig jaar lang alleen leeft. Hij draagt een gewaad van geitenhaar met een ruwe gordel en leeft van brood en water. Later trekt hij nog dieper de woestijn in, samen met mannen en vrou-

wen die hem willen volgen. Antonius wordt op eigen verzoek begraven in een onbekend graf, om te voorkomen dat zijn graf aanbeden zou worden.

Al in zijn jeugd houdt deze heilige van de eenzaamheid. Hij wil in volledige afzondering een ascetisch leven leiden. In de woestijn vind je geen vriend of gesprekspartner. Je laat al je zekerheden vallen, doet afstand van het meest noodzakelijke. Je wilt geconfronteerd worden met je eigen 'ik'. Je vindt alleen de eigen ziel met haar verlangens en visioenen, met haar angsten en afgronden.

In het Antonius-verhaal duiken varkens op: de verleidingen van de duivel, die hem van het goede pad wil lokken. Het zijn symbolen voor angsten en trauma's waarmee de kluizenaar te kampen heeft. Ze tonen aan dat iedere mens een mogelijke zondaar is. Iedereen is blootgesteld aan de verleidingen van personen, machten of ideeën die de goede kern in de mens willen aantasten of ver-

nietigen. Antonius bewijst dat het mogelijk is om toch op de positieve weg te blijven. De enige voorwaarde is: verlies de moed niet!

Antonius zwijgt en bidt. Voor hem betekent bidden luisteren naar God, in zijn nabijheid vertoeven, om zich uiteindelijk te laten veranderen. Een wezenlijke bewegreden voor het ascetische leven bestaat in de opvatting dat het aardse bestaan ons voorbereidt op het eeuwige leven. Als je naar de hemel kijkt, wordt de wereld klein. Als je afstand doet van huis en bezit, kun je naar het tijdloze, het eeuwige kijken. Als je naar de hemel kijkt en afstand neemt van je maatschappelijke en economische verleden, ligt het goddelijke voor jou. Eenzaamheid ontpopt zich dan als productief zwijgen. Je gaat spaarzaam om met woorden, je wilt niet langer alles meedelen. Je zoekt een antwoord in de stilte. In de woestijn, maar ook in een wereldstad kan de stilte een passend antwoord voor het leven geven. De stilte zoekt naar antwoorden.

In een verder levensstadium betekent eenzaamheid voor Antonius geen vlucht uit de wereld. Zijn 'geïsoleerde' leven maakt hem niet mensenschuw, integendeel. Hij zet zich in voor vervolgd christenen, armen en gevangenen. In een lang worstelen met zichzelf verandert hij in een mens die voor God zichzelf gevonden heeft en zo ook anderen kan genezen.

Antonius fungeert als 'ster van de woestijn'. Velen willen in zijn nabijheid blijven. Ze vereren hem, omdat levenswijsheid 'uit de woestijn', zoals zelfdiscipline en soberheid, vreugde brengt. Rondom Antonius ontstaan kleine nederzettingen die voorlopers van het kloosterleven zijn. Antonius' 'avontuur' is geen zeldzaamheid. In de vierde en vijfde eeuw trekken christelijke mannen en vrouwen naar de Egyptische woestijn. Zij zoeken een alternatief voor decadent levensgenot en sceptisch denken. Zij zoeken een ascetische leefwijze die steunt op bidden, mediteren en vasten.

OMROEP

• 8 maart, 23 uur, IKON via Nederland 2. Eerste aflevering van de nieuwe serie LUX, tv-magazine over religie en cultuur in Nederland en België dat de IKON maakt in samenwerking met het Museum Catharijneconvent in Utrecht. Bootvluchtelingen uit Afrika trotseren de muren van Fort Europa op zoek naar een beter bestaan. Vele duizenden overleven de helletocht over de Middellandse Zee niet en toch sturen wanhopige Afrikaanse ouders hun kinderen de zee op. Wie ontfermt zich over deze kinderen? Welke rechten hebben ze? En wat hebben Nederlanders (en Belgen) daarmee te maken? LUX richt de schijnwerpers op de Canarische Eilanden en volgt de missie van mensenrechtenactiviste Ineke Koops onder het Bijbelse motto *Ik was een vreemdeling en jullie namen mij op.*

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 80417.

De vrome kudde

PATIENT

De patiënt ontwaakt en ziet naast zich een man in het wit. Nog wat slaperig vraagt hij:

– En dokter, is de operatie geslaagd?

Antwoordt de man in het wit:

– Zeg maar Sint-Pieter zoals iedereen.

Ingezonden door Gaston Vandereycken

RUSLAND

Les geschiedenis in de lagere school. De meester legt uit:

– De echtgenote van een tsaar het tsarina. Hoe worden dan hun kinderen aangeduid?

Zegt Emma enthousiast:

– Tsardientjes, meester!

Ingezonden door Simonne Spaerkeer

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? *Kerk+Leven • Vrome Kudde*, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03/210.08.49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

VLAAMSE PUZZELS DEPUZZELAAR

Uitgeverij Jacques Gilliéron bvba
Antwerpen Telefoon (03)658.91.53 - 658.00.53

Zweedse kruiswoordpuzzel.

Méér van deze Zweedse puzzels vindt u in de volgende Vlaamse puzzeltijdschriften van 'De Puzzelaar' t.w. De Stad Stockholm en De Viking.

Bij uw dagbladhandelaar verkrijgbaar.

Oplossing van de puzzel van vorige week: LETTERSLOT

dieren- dokter	kunst- leer	deel v.e. overhemd	uitroep	bloem
hospitaal	speciale genodigde	ex tempore	5	dieren- geluid
muze		4	knaag- dier	
groente		aan- sporing	meisjes- pop	Europese Politieke samen- werking
landbouw- werktuig	nagel	8		2
vruchten- drank	nieuw (in samenst.)	aan- sporing Franse nv		
	3			soort stof
achter- voegsel		niet moedig	10	vogel
vogel	6			stoom- schip ont- kenning
				9
voor- zetsel		sportman		bijwoord
rund				1
		gereed		vrucht
				7

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10